СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
РІК LVI. Ч. 188. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го СЕРПНЯ 1948. — No. 188. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 14, 1948. VOL. LVI.
ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

КОСЕНКІНА ВИСКОЧИЛА З ВІКНА СОВ. КОНСУЛЯТУ; ЩЕ ЖИВА В ШПИТАЛІ

Події, злучені зі схопленням учительки нюйорської советської школи, Оксани Степанівни Коненкіни, наступають одна по одній так швидко, що можна лише загально їх зарееструвати. Вони такі:

У четвер, 12 серпня в год. 10.30 ранку, на підставі судового візвання, мав советський консул у Ню Йорку, Яков Ломакін, привести до Верховного Суду Оксану Степанівну Косенкіну, яку він, як сказано було в позві проти нього, перетримував увязнену в будинку консуляту, під ч. 7 Іст 61-ша вулиця. Консуль не послухав зазиву, після чого суддя Семюел Дикстін робив підготову вислати до будинку консуляту судових урядовців з поліцією для провірки положення і для покарання Ломакіна за знехтування наказу суду.

З Москви насів до департаменту стейту протест проти такої поведінки супроти советського консуля, а негайно департамент стейту віднісся телеграфічно до губернатора нюйорського стейту, Тамеса Е. Дюї, щоб він постарався стримати судову акцію. Суд так зробив і суддя передумував над дальшим зарядженням.

Після полудня наспіли з Москви телеграми з повідомленням, що Вячеслав Молотов, міністер закордонних справ СССР, візвав американського амбасадора Ведела Смита до себе і в гострім тоні зажадав від нього, щоб Злучені Держави негайно випустили на волю советського учителя Михайла Івановича Самаріна, якого як твердив Молотов, американський уряд у змові з „біло-гвардійськими бандитами" схопив тоді, коли вони схопили Косенкіну. Молотов зажадав передати Самаріна советському амбасадорові у Вашингтоні. Це жагання, поставлене американському амбасадорові, розтрубіло советське радіо з Москви широко по світі і його почали повторяти американські радієві апарати десь коло год. 4 пополудня.

В год. 4.10 з 3. поверху будинку советської амбасади в Ню Йорку, впала на подвіря Оксана С. Косенкіна. Це бачили мешканці сусідного будинку і негайно візвали амбуланс зі шпиталю Рузвелта, а водночас повідомили поліцію. Поліція перескочила через паркан і ще була свідком, як потовчену Косенкіну забрали до будинку консуляту.

Зарядження поліції

Коли прибув шпитальний амбулянс, поліція поставила коло нього полісменів на мотоциклях і так завезли потовчену до шпиталю. Тут явився заступник поліційного інспектора з цілим почотом поліції і заборонив непокликаним людям доступу до недужої людини. Він виключив навіть кореспондентів, доки потовчена не прийде до себе. Лікарі оголосили зпочатку, що Косенкіна в критичному стані, а опісля показалося, що в неї поломані кості в різних місцях і обірвана середина, одначе вона може жити. Виявилося, що падаючи з вікна, вона натрапила на якийсь дріт і це врятувало її життя. З Вашингтону прислав до поліції телеграфічне візвання член палатної комісії неамериканських діянь, Карл Мундт, щоб перевести точне слідство й ствердити причини трагічного випадку.

Вискочила сама зі страху перед большевиками.

Коли Косенкіна подужала на стільки, що могла говорити, інспектор поліції перевів побіжні допити про причини її упадку. Косенкіна сказала, що вона почувалася наче пташина в клітці. Коли почула по радіо, що Молотов інтерпелює в її справі, вона рішилася покінчити самогубством, щоб не дістатися до Советів і вискочила вікном. Косенкіна перебуває дальше в шпиталі під доглядом. Влада передумує над дальшими зарядженнями. Досі панує переконання, що Косенкіна має право азилю в Злучених Державах, як політично переслідувана людина.

ПЕРЕСЛУХАННЯ САМАРІНА У ВАШИНГТОНІ.

Вашингтон. Перед комісією неамериканських діянь відбулося тайне переслухання Михайла І. Самаріна, учителя советської нюйорської школи, про причини його втечі з советських рук. Після переслухання Самарін явився перед газетними кореспондентами і заявив, що він не поїхав до Росії тому, що там жде його смерть.

Перед комісією явилися деякі свідки, яких панна Вентлі обвинуватила в шпигунстві проти американського уряду. Між ними був Чарлс Крамер, давніший федеральний урядовець в різних департаментах і Джордж Сільверман, давніший урядник при повітряних силах. Вони оба відмовились зізнавати, кажучи, що будуть відповідати тільки перед судом. Комісія обіцяла їм, що вони підуть під суд. Під час переслухання прийшло до гострої виміни слів між членами комісії й свідками.

ПРЕЗИДЕНТ ПОНОВНО КРИТИКУЄ КОНГРЕС.

Вашингтон. — Президент Труман ще раз скритикував конгрес за його „неробство" під час останньої надзвичайної сесії, а в розмові з кореспондентами приписав це неробство впливам губернатора Тамеса Е. Дюї, який як кандидат на президента дає вказівки своїй республиканській більшості. При цій нагоді Труман ще раз назвав слідство в справі шпигунства „червоним селедцем", якого республиканці показують для закриття свого неробства.

Надіються, що президент підпише законопроєкт для спинення інфляції, ухвалений під час надзвичайної сесії конгресу, одначе думають, що він при цій нагоді ще раз заатакує конгрес.

Америка признала Корею незалежною державою

Вашингтон, 12. серпня. — Злучені Держави перші признали Корею незалежною нацією, не зважаючи на це, що Совети бойкотували всяку підготовку до цього кроку і ще тепер затримують північну частину Кореї під дальшою окупацією. Урядовці департаменту стейту пояснюють, що це признання треба вважати за „де факто". Формальне дипломатичне признання прийде тоді, коли комісія Обєднаних Держав, під якої доглядом відбулися вибори уряду в південній Кореї 10. травня, складе повний звіт перед Асамблеєю О.Д. в Парижі наступного місяця. Під час виборів вийшов президентом д-р Сингман Рее, а вибрана тоді Національна Рада, склала вже конституцію Кореї. Признаючи незалежність Кореї, президент Злучених Держав вислав туди посла з рангою амбасадора в особі Джана Дж. Мусіо, який вважається знавцем далеко-східних справ. — Територія незалежної Кореї містить 18,000,000 населення, а решта корейців, в числі 9,000,000, находяться під советською окупацією.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЙМАВ ВИДАВЦІВ ЧУЖОМОВНИХ ГАЗЕТ.

Вашингтон. — В четвер, 12. серпня вечір, президент Труман прийняв на гостині групу видавців газет, які виходять неанглійською мовою в Злучених Державах. Кім них були ще інші провідники чужомовних груп. З президентом був кандидат на віцепрезидента з рамени Демократичної партії, Албен Барклі і предсідник Краевого Комітету Демократичної Партії, сен. Гаверд МекҐрат. Між гостями були редактори газет в мовах еспанській, чеській, мадярській, німецькій, російській, жидівській, а був теж польський артист Тадей Стика, дальше віцепрезидент Польсько - Американського Конгресу, Едвард Плюсдрак і предсідник Польсько - Американського Комітету для ДП.

РОЗМОВИ ФОРЕСТАЛА В ОТАВІ НЕ БУДУТЬ УРЯДОВІ.

Отава, столиця Канади. — Найближчої неділі приїде сюди стейтський секретар оборони, Джеймс Форестал. Це буде віддання візити канадському міністрові оборони Бруків Клакстонові. Це дасть нагоду обом міністрам пізнати себе особисто і обговорити всі справи, злучені з оборонними плянами для Злучених Держав і Канади. Єдиною урядовою функцією, в якій буде брати участь Форестал, буде обід, виданий урядом Канади у понеділок, одначе промови, виголошені на обіді, не будуть урядові. Одною із справ, яку має обговорити Форестал, є покладення американських баз на острові Нової Фундляндії, коли вона буде прилучена до Канади.

В ПОЛЬЩІ ВІДКРИТО НОВІ МАСОВІ МОГИЛИ.

Варшава, 13. серпня. (АП). — Советська комісія по досліджуванню німецьких воєнних злочинів повідомила, що німці під час війни вбили понад 500,000 советських воєнно-полонених. Нові масові могили відкрито біля Варшави на терені Східної Прусії та в південно-східній Польщі.

ЧЕРГОВИЙ ВИСТУП СОВЄТІВ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬНИКІВ

Женева, 13. серпня. (ЮП). — А. Г. Кулагенков, советський представник в Економічній і Соціяльній Раді О.Д., яка відбуває тепер свою сесію в Женеві у Швайцарії, виступив вчора з обвинуваченням проти західних союзників, закидуючи їм, що вони творять „таємні армії" з „груп воєнних злочинців" в таборах скитальників. При цьому Кулагенков не забув додати, що ці творені західними союзниками „таємні армії" зі скитальників очолюють „відомі українські воєнні злочинці". В „доказ" своїх тверджень він навів, що головою українського табору ім. Лисенка біля Ґановеру є українець, що був бурґомістром советського міста за час німецької окупації та брав участь в „масовому нищенні советського населення". Куґаленков, повторюючи ще інші безглуздя, як напр. те, що в таборах знущаються і бють тих, хто хоче вертатися „на родіну", вніс резолюцію, в якій домагається розпущення „таємних армій".

Проблема незалежности України на Дунайській конференції

Београд, Югославія, 13. серпня. — На вчорашній сесії міжнародної конференції в справі вільного річкоплавства по Дунаю розгорнулася незвичайно інтересна дискусія, в якій знову видвигнено справу державної незалежности України. На конференції, як відомо, заступлені „чотири великі" та всі наддунайські країни, між ними і підсоветська Україна. Досі жодна зі самих наддунайських країн не забирала рішального голосу в справі Дунаю, але за них говорив представник Советського Союзу, Андрей Вішинський, що теж вніс проект договору. В ньому обстоюється думку „Дунай для дунайців" та передбачується комісію контролі річкоплавства, в якій мали бути представники тільки дунайських країн, до яких зараховано теж Советський Союз. На вчорашніх нарадах британський представник Сер Чарлз Пік, маючи в руках видану в Советах в 1946 році мапу, хотів, щоби Вішинський виказав йому на цій мапі право Советського Союзу до Дунаю і тим самим до його членства в контрольній комісії. Британець твердив, що це право має Україна, бо це цілком ясно, що вона є наддунайською країною, але він не може знайти, якою не-українською частиною території Советського Союзу перепливав би Дунай. Він твердив, що навіть на підставі советської мапи і советського проекту договору в Дунайській комісії має право засідати тільки Україна, але не Советський Союз. Сер Чарлз Пік, держачи мапу в руці, іронічно твердив, що він, можливо, тому не може найти Дунаю на советській території, бо його мапа замала, та що Вішинський черпає свої аргументи з більшої мапи. Вішинський справді під кінець конференції „створив" шматок, мовляв, не-української, але советської території, через яку Дунай перепливає, іменно мале село Джулешті, при вливі Прута до Дунаю. Але виявилося, що й до цего Советський Союз не може мати претенсій, бо місцевість лежить в кордонах „самостійної" Молдавської „республіки".

БЕЗВИГЛЯДНІ НАРАДИ В МОСКВІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ ВІДБУЛИ ЩЕ ОДНУ КОНФЕРЕНЦІЮ З МОЛОТОВИМ; СМИТ ПОТВЕРДЖУЄ ДОТЕПЕРІШНЮ БЕЗУСПІШНІСТЬ; ЗАПОВІДАЮТЬ ДАЛЬШІ ПЕРЕГОВОРИ.

Москва, 13 серпня (АП).—Амбасадори Злучених Держав, Великої Британії і Франції відбули тут вчора ще одну, вже п'яту з черги конференцію в Кремлі, цим разом теж зі советським міністром закордонних справ Молотовим. Конференція тривала майже три години й після неї американський амбасадор, ген. В. Бодел Смит, заявив, що „ми все ще без будьяких висновків". Негайно після того амбасадори відбули свою окрему конференцію в приміщенні американської амбасади та вислали відповідні звідомлення своїм урядам. На запитання кореспондентів, чи будуть ще дальші наради зі советськими представниками, амбасадор Смит відповів, що цего вони ніколи не знають, але він думає, що будуть. Тим самим виходило б, що дипломатичної акції в Москві ще не можна вважати за скінчену. Вчорашні розмови в Кремлі мали відбутися на тлі советських і західних пропозицій і протипропозицій в справі Берліна та Німеччини, що їх обговорювано минулого понеділка.

БЕВИН ДОЖИДАЄ ЗВІДОМЛЕННЯ.

Лондон, 13 серпня (ЮП).—Британський секретар закордонних справ, Ернест Бевин, заявив у зв'язку з черговою конференцією на Кремлі, що він дожидає точного звідомлення від свого амбасадора. Тут мається враження, що у випадку, як Молотов теж вчора сказав своє „нет" на західні пропозиції, це означало б закінчення цілої цеї дипломатичної акції, на яку в британських урядових колах дивлять ся з великим песимізмом.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД КОМЕНТАРІВ.

Вашинґтон, 13 серпня. — Президент Труман на своїй вчорашній конференції знову відмовився дати будьякі вияснення щодо дипломатичної акції в Москві. На запит одного з кореспондентів, чи він має на цю тему щонебудь сказати, президент Труман заявив, що „рішучо нічого".

ФРАНЦУЗИ ДІСТАНУТЬ БІЛЬШЕ І КРАЩОГО ХЛІБА.

Париж, 13 серпня. — Новий уряд Франції під проводом премієра Марі рішив збільшити від першого вересня приділи хліба і рівночасно поліпшити його якість. Уряд робить дальші заходи для стабілізації і поліпшення господарського положення в країні, вважаючи це найкращим засобом в боротьбі проти підривної роботи комуністів.

НІМЦЯМ ПРОДОВЖЕНО ЧАС НА ВИЗНАЧЕННЯ КРАЄВИХ КОРДОНІВ.

Франкфурт над Майном, 13 серпня. — Вчора тут відбулася конференція трьох німецьких премієрів, що репрезентували американську, британську і французьку зони, з представниками поодиноких військових управлінь. Темою нарад була справа кордонів поміж поодинокими німецькими країнами, що мали б творити одну федеративну західно-німецьку державу, згідно з рішеннями Лондонської конференції. Німці вказували на труднощі у визначенні кордонів і тому їм продовжено час на це до 15-го жовтня.

ПОЛОЖЕННЯ В БЕРЛІНІ

Берлін, 13 серпня. — Советська поліція та їх німецькі помічники вчора два рази пробували перейти масово в західні сектори міста в погоні за торгівцями на чорному ринкові в їх секторі. Проте, на кордоні зон переслідувані обкидали їх ла. Між поліцією не дійшло до інціденту. В міжчасі поширилися поголоски, що Совети задумують розв'язати непослушну їм Міську Раду та створити її зі своїх „анти-фашистських, демократичних елементів". Американська та британська транспортова авіяція добилася вчора нового рекорду в постачанні Берліна харчами, доставивши їх 4,742 тонн протягом 24 годин. Советська поліція в своїй зоні продовжує арештувати членів німецької поліції зі західних секторів міста, придержавши вчора [illegible]. Загальне положення в Берліні не тільки не поліпшується, але з кожним днем погіршується та загрожує все новими комплікаціями.

МАСОВА ДЕМОНСТРАЦІЯ НІМЦІВ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ ПРОТИ ЦІН.

Франкфурт над Майном, 13 серпня. — В провінції Гессен в американській зоні вчора відбулася масова демонстрація соток тисяч німців проти високих цін на харчі та проти відкинення військовим управлінням деяких постанов краєвого парляменту. Демонстрація відбулася спокійно, тільки у Франкфурті трапився малий інцидент, як демонстранти перекинули американського „джіпа". Комуністи кількакратно пробували провокувати демонстрантів, закликаючи їх „від слів до діл", але цих присмирювали самі німці.

ГРЕЦЬКА ДРАМА ДОБІГАЄ ДО КІНЦЯ.

Атени, 13 серпня. — Грецька армія віднесла дальші перемоги над червоними партизанами, що тепер в дезорганізації всіми можливими шляхами намагаються залишити грецьку територію. Комісія О.Д. звернулася до урядів Болгарії, Югославії і Альбанії, пригадуючи їм обов'язок про розброєння та інтернування тих, які зі зброєю перейдуть на їхні території. Альбанське офіціяльне агенство вже повідомило про інтернування деякої кількости червоних втікачів з поля бою в Греції. В поодиноких місцевостях групи большевиків ще виконали кілька саботажів. Акція грецької армії продовжується з неслабнутою силою.

ПЕРСОНАЛЬНИЙ СКЛАД УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ.

Як уже повідомлено, в днях від 16 до 20 липня ц.р. в одному з міст Західної Европи відбулася перша сесія Української Національної Ради, створеної з представників всіх головних українських політичних партій і груп. На цій першій сесії, відкритій президентом Української Народної Республіки, Андрієм М. Лівицьким, обрано Президію УНРади та її Виконний Орган, поіменний склад яких „Свобода" вже проголосила. В доповненні до цего подаємо ще персональний склад депутатів УНРади за їх партійною приналежністю. Депутатами на першій сесії УНРади були:

Від Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО): 1. Василь Мудрий, 2. Степан Вітвицький, 3. Степан Баран, 4. Юліян Павликівський, 5. Любомир Макорушка, 6. Василь Болюх.

Від Українського Національно-Державного Союзу (УНДС): 1. Михайло Олексіїв, 2. Борис Іваницький, 3. Микола Лівицький, 4. Омелян Тарнавський, 5. Віктор Соловій, 6. Іван Сенько.

Від Української Соціял - Демократичної Робітничої Партії (УСДРП): 1. Ісаак Мазепа, 2. Панас Феденко, 3. Антін Чарнацький.

Від Української Партії Соціялістів Революціонерів (УПСР): 1. Григорій Денисенко, 2. Свирид Довгаль, 3. Яків Зозуля.

Від Української Партії Соціялістів-Радикалів (УПСР): 1. Матвій Стахів, 2. Степан Ріпецький, 3. Семен Подоляк.

Від Української Революційно-Демократичної Партії (УРДП): 1. Семен Підгайний, 2. Юрій Дивнич, 3. Микола Степаненко.

Від Організації Українських Націоналістів (ОУН): 1. Осип Бойдуник, 2. Микола Капустянський, 3. Степан Росоха, 4. Дмитро Бойко, 5. (?) Кротюк, 6. (?) Зибачинський.

Від Організації Українських Націоналістів - Революціонерів: 1. Ярослав Стецько, 2. Іван Вовчук, 3. Борис Андрієвський, 4. Антін Рябошенко, 5. Кость Кононенко і 6. Мирослав Прокіп.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ГОЛОС АМЕРИКИ" ПО-УКРАЇНСЬКИ

В найближчому часі, правдоподібно від 1-го жовтня, в Україну вперше полине на филях етеру „Голос Америки" в українській мові. В середу, дня 11-го серпня, з Вашингтону офіціяльно повідомлено, що з днем 1-го жовтня українська мова разом з 9 іншими буде додана до цих 22-ох чужих мов, в яких досі відбувалися радіопередачі „Голосу Америки". Рівночасно повідомлено, що радіопередачі будуть відбуватися через чотири могутні радіовисильні з різних частин світу і триватимуть разом 40 годин кожного дня. Радіовісті в українській мові передаватимуться продовж пів години денно. В повідомленні агенства „Асошиєйтед Пресс" додається, що українська мова буде єдиною не-російською мовою в радіопередачі до Совєтського Союзу. При цьому це саме агенство стверджує, що „Україна є одною з найбільш націоналістичних країн Совєтського Союзу".

Велике морально-політичне значення американських урядових радіопередач в українській мові навряд чи можна б переціннити. Насамперед треба ствердити факт, що рішення департаменту стейту в цій справі було актом справедливості у відношенні до українського народу. Сорокп'ять мільйонів українців в своїй поневоленій батьківщині та розкидані по широкому світі більше ніж заслуговують на те, щоби почути „Голос Америки" в своїй рідній мові. Міркування, мовляв, всі українці розуміють російську, або польську мови, не мало жодного виправдання і було обидне. Не тільки політичний престіж, але звичайна самопошана українців була прикро понижена, як їх заставлялося слухати „Голосу Америки" на мові ворожого їм народу, тоді як багато навіть найменших націй могли його слухати на рідній мові. На цю тему серед українців творилися всілякі здогади, а відсутність „Голосу Америки" в українській мові створювала серед них почуття дискримінації та національного і політичного легковаження.

Власне на цю тему наша редакція одержала ряд листів, теж з-поза залізної заслони, в яких українці виразно домагалися „Голосу Америки" в українській мові та висловлювали своє здивування, чому його нема ще досі. Бо хто, як хто, але український нарід насамперед заслуговує на те, щоби почути правду в своїй рідній мові. Ціла програма „Голосу Америки" подумана насамперед як боротьба проти тої повені брехливої пропаганди та підступних кличів, що ними заливає світ Москва. Україна знає ціну тій пропаганді, першою жертвою якої вона сама впала. Але своєю боротьбою проти неї вона теж заслужила собі, щоби правдивий „Голос Америки" доходив до неї в її рідній мові. Всі листи на ці теми передано нашомуУкраїнського Конгресовому Комітетові, що з черги використав їх в своїх заходах роблених в департаменті стейту вже від самого початку відкриття „Голосу Америки". Ці заходи тепер закінчилися цим черговим великим досягненням, що ним без сумніву буде для українців та для української справи „Голос Америки" в українській мові.

Мільйони українців, виснажених голодом і холодом та знеможених неволею і боротьбою проти неї українських селян, робітників та інтелігенції на своїй зруйнованій і ограбленій ворогами землі дожидатимуть тепер в своїй рідній мові американського голосу тої правди, за яку вони вже так довго і так жертвенно боряться. Це без сумніву буде для них великим моральним підйомом та скріпить надію і переконання, що за голосом правди прийде вкінці й сама правда. Це додасть їм сили не тільки видержати гніт і неволю, але й ще з більшим завзяттям проти них боротися. Боротися за правду, яку обстоює „Голос Америки": за свободу і мир.

Гуверові непорушні засади

З нагоди 74-ої річниці свого народження, колишній президент Америки, Герберт Гувер, заговорив про непорушні засади, на яких оперлася Америка, а яких не дасться заступити хочби не знати як високими фразами. Зрозуміння таких засад залежне від особистого досвіду людини, що мала нагоду бачити їх діяння впродовж свого життя.

Лише людина, що дожила глибокої старости в праці, може авторитетно видати осуд про значення якихось засад для добра одиниць, нації й людства. Тому серіозно думаюча людина не зможе перейти з легковаженням над змістом промови Гувера. Все одно, чи це буде глибокоумний філософ, чи простодушний сільський мудрець, чи практикуючий християнин, чи теоретичний агностик; народний робітник чи державний муж — кожен найде час на застанову над думками Гувера, яких діяння він мав нагоду провірити в практичному житті.

Гувер не криється з цим, що він до свого заключення прийшов по роках обсервації життя. Це життя він переходив не як подорожний-турист, тільки знає його з практики. „Я зазнав розпуки у безуспішнім шуканні за роботою. Я тепер знаю, що тоді були такі часи, коли господарська депресія приходила й миналася, але мені ніхто про це не говорив. Тому я не мав оцеї модерної журби про те, що то федеральний уряд з цим зробить" — каже старий державний муж. Дальше він пригадує:

„Я бачив Америку у противставленні до інших держав під різними формами правління. Я працював з їхніми великими духовними провідниками і їхніми державними мужами. Я працював в урядах, створених вільними людьми, з урядами тиранів, соціялістів і комуністів. Я зустрічав князів, королів, деспотів і очайдухів. Я бачив недолю Азії, замерзлі клясові форми Европи. Я брав участь у розвязуванні їхніх проблем. Я мусів мати до діла з їхніми суспільними проблемами й їхніми урядами. А всюди, де я зустрічав великі маси народу, було з пошаною вимовлюване слово „Америка". Для них Америка була надією світу".

Представивши таке відношення до Америки закордонних діячів й народів, Гувер передав слухачам свої враження про Америку, коли він час від часу повертав домів. За кожним разом він відчував полекшу на душі, коли завважав, що в Америці нема тої нужди, яка налягла цілим тягарем на інші країни. Він бачив ласкавість американців і їхню простодушність. Він розумів, що це значить рівна нагода для кожного. Що більше, каже він „це є країна самопошани, яка зроджується лише серед свобідних людей".

Дальші переживання Гувера були такі: Він брав участь у великій війні; бачив невисказану нужду й революцію; бачив, як вмирала воля й народжувалася тиранія; приглядався як заводжено нове невільництво; бачив гіркий голод і найбільшу нужду, яка може повстати серед военної брутальности. Для контрасту, каже він, його наділили всіми найвищими почестями, до яких людина може змагати. Одначе ніде, в цілому світі нема такої нагоди до життя, як в Америці, де кожна жива людина може мати нагоду для себе.

Щойно тоді він якслід зрозумів значення слова „Америка". Воно випливає з одного чистого джерела. Душею Америки є її воля духа й ума людини. Це прийшло йому лекше зрозуміти тому, що він походить з родини квейкерів, у яких була традицією засада, що деякі вольности людини є вроджені і походять від творця світу. Його прадіди прибули до Америки в шуканні за релігійною свободою, деякі поселилися в стейтах Нової Англії, інші перенеслися до Пенсилвенії, а ще інші поїхали в західні стейти. Вони всюди поширяли розуміння свободи, закладали святині, проповідували толеранцію. На цій підставі витворювався індивідуалізм, тобто довіря до самих себе, як підстава до духового життя. З цього повстав оцей етом у могутній струї інших релігійних організацій, які дали непорушні підстави до розуміння слова „Американець".

„В тому часі, коли наші предки проголошували, що Творець наділив усіх людей правом свободи, як божою дитиною із свобідною волею, саме тоді Геґель, а пізніше Карло Маркс видвигнув сатанічну філософію невірства і засади, наче б то право людини походило від держави. Сьогоднішня велич Америки походить з першої філософії, а розпука Европи з другої" — приходить до висновку Гувер.

Після того він розумує так: „Ще й тепер є в нашій країні люди з задурманеним умом, люди, які хотіли б найти компроміс між тими основними підставами життя. Вони висмівають оці випробовані прикмети людини. Вони ніколи не розуміли і ніколи не будуть розуміти, що значить слово „Америка". Вони пояснюють, що ті прикмети були добрі тоді, як треба було здобувати континент і будувати націю. Вони кажуть, що ті часи належать до минувщини".

„Нема сумніву" — кінчить Гувер — „що кордони континенту вже минулися. Зате границі знання щойно відкриваються. Оці нові простори зі своїми високими обіцянками не дадуться і не можуть бути здобуті без людей, які черпають одушевлення із зрозуміння свободи духа.

„Саме оці моральні й духові засади, прийняті вільними людьми, призведуть до здійснення ідеї, яка міститься в слові „американець". А зі зрозумінням того прийдуть століття дальшої величі нашої країни".

Кінцеві думки й висновки Герберта Гувера нагадують теперішньому поколінню месіянізм провідних одиниць інших народів. Гувер, як американець, обняв своїм американським месіянізмом ввесь світ, вказуючи йому, що його визволення лежить у непорушних засадах, які проголосила і які практикує Америка. Основною його засадою є віра в Бога, з якої виплинає особиста свобода. При цій нагоді Гувер станув на становищі, що в протилежності до віри в Бога лежить сатанічне невірство, яке міститься в науці Геґеля й Маркса, а яке призвело Европу до руїни.

Досі ніхто з великих живучих державних людей не вдарив з такою силою в теорію Карла Маркса, як це зробив Гувер. Саме тому, що це сказав Гувер і поставив це як дороговказ для людей, що хочуть рятувати світ від загибелі, його слова мусять стати предметом поважної застанови тих державних мужів, що тепер двигають на собі відповідальність за долю людства на цілі століття. З ними разом мусять думати над значенням Гуверової промови й найширші маси народу, від яких провідні люди дістають новновласть до діянь.

У. Н. Рада і українські політичні партії

(УБІ) — В українській пресі в Німеччині і Австрії появилися декларації деяких політичних партій і організацій у зв'язку зі створенням Української Національної Ради.

Організація Українських Націоналістів, очолювана полк. А. Мельником, у своїй декляраціі заявляє про свою повну підтримку УН Ради.

„Незчисленні жертви, — говориться в Деклярації ОУН, — що їх поклав наш народ в боротьбі за державу, десятки вояків українських збройних сил і революційних формацій, а в останньому періоді бійців УНРА, УПА та Оборони України, які згинули смертю героїв і перед пам'яттю яких схиляємо в жалобі голови, — створили могутню основу, що з неї повстане всенародня будова — Українська Держава.

Організація Українських Націоналістів під проводом полк. А. Мельника, разом з братніми націоналістичними організаціями в краю та на еміграції по всіх континентах, непохитно вірить, що шляхом національної революції, яку від трьох десятиліть розгортають далі українські націоналісти УВО — ОУН, — єдино можна звільнити Українську Землю від окупантів".

ОУН вважає, що в цих визвольних змаганнях необхідною є консолідація всіх українських сил і тому „Організація Українських Націоналістів зо всіма своїми братніми організаціями так на рідних землях, як і на еміграції на всіх континентах за останні десятиліття постійно розбудовували дію консолідації та концентрації всіх творчих сил української національної спільноти в національний визвольно-політичний осередок. Так само ОУН постійно діяла серед свободолюбних народів світу, добуваючи зрозуміння для ідеї Суверенної Соборної Української Держави".

Після другої світової війни ОУН заініціювала національно- політичну консолідацію і значно причинилася до її оформлення в Координаційному Українському Комітеті а тепер в Українській Національній Раді і реорганізації державного центру.

„Організація Українських Націоналістів, беручи активну участь в Українській Національній Раді, не може брати відповідальности за дотеперішню політику уряду УНР", і в зв'язку з цим приймає з вдоволенням заяву Голови Держави на першій сесії УН-Ради про недійсність такзв. варшавського договору.

Приступаючи до участи в працях Національної Ради і в реорганізованому центрі УНР, ОУН і на майбутнє хоче змагати „до реалізації українського націоналістичного світогляду, ідеології та політичної програми ОУН з її соціяльно-економічною системою та народовладним устроєм що випливає з ідеї українського націоналізму, який єдино в стані забезпечити гідність і свободу української нації та людини".

„В непохитнім переконанні, що лише революційна дія є головною підоймою українського визволення, ОУН і далі провадитиме революційну боротьбу з тою ж наполегливістю, з якою вона її провадила досі, а зокрема під німецько-гітлерівською і сталінсько-большевицькою окупаціями.

„У зв'язку з революційними змаганнями ОУН стремітиме до консолідації наявних під сучасну пору політично-революційних сил в краю і вірить, що реорганізований державний центр УНР сприятиме створенню єдиного політично-революційного центру, чим спричиниться до зміцнення єдиного українського визвольного фронту".

ОУН висловлює жаль, що Союз Гетьманців - Державників, який один з перших поставився позитивно до консолідаційної ініціятиви й концепції Проводу Українських Націоналістів, приступив до консолідаційної акції і ще до цього часу бере в ній участь через Координаційний Український Комітет, не вислав своїх представників до УНРади. ОУН висловлює побажання, щоб реорганізований державний центр УНР вжив всіх зусиль для уможливлення Союзові Гетьманців - Державників вислати своїх представників до УНРади.

ОУН висловлює переконання, що так, як УНРада є консолідацією політичних середовищ, так само уряд УНР, чи інший виконний орган, покликаний УНРадою, буде концентрацією національно-творчих і визвольно - діючих сил українського народу. „Таке виконавче тіло здобуде собі підтримку і довір'я усього українського народу і такому урядові чи іншому виконному органові уділить ОУН своє довіря і підтримку".

Також фракція Української Революційно - Демократичної Партії (УРДП) у своїй деклярації заявляє, що навіть у тому випадку, коли б УНРада виявилася такою, що наша праця не знайшла б собі в ній навіть мінімума зрозуміння, то ми залишаючи за собою право нормальної конструктивної опозиції, всеодно залишилися б вірними Національній Раді до кінця словом і ділом. У відповідній мірі це стосується і „Виконного Органу". У загальному УРДП бажає, щоб Національна Рада в своїй праці узгляднила практику й досвід визвольної боротьби всіх українських середовищ за останні 30 років, і зокрема увидатнює цей процес боротьби на землях, що перебували під большевицькою окупацією від 1920 року. До Виконного Органу фракція УРДП ставить побажання: 1) репрезентувати український народ на зовні як едине і організоване національне тіло,

(Докінчення на стор. 3-тій)

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

16)

Дехто сміявся з такої агітації, а дехто чухав потилицю, думав і вірив. В 1929 році агітація на цей зразок була шалена, але після голодівки 1922 року вже про дощ і ґудзики нічого не згадувалось.

Але кажуть, що в 1922 році селяни не давали проходу тому „агітаторові", а мій дядько Сергій (це було в моєму селі) кричав, угледівши „агітатора":

— Іван! Дощу треба!! Тисни, растуди твою... на ґудзика!

Іван нічого не відповів і заховався за причілок хати.

1929 рік, рік загальних грабувань всіх до одного селян, рік другого, найжахливішого етапу-наступу експропріяторів на село, рік моря людських слів, якими поливалась вся „необ'ятна родіна", він був справжнім пеклом в СССР, а зокрема на Україні.

Стогін, який переходив в гістерики, котився від села до села, намотував на себе все більш і більш лиха людського, людської жахливої трагедії і виливався в повстання селян проти своїх катів.

Влада звироднілих авантюрників жорстоко душила ті повстання, густо поливаючи селянською кров'ю ту землю, з якою вони, селяни, складали одне ціле-нерозривне.

Цілі села, райони і повіти палали в полум'ї повстань. свободолюбних українців, кубанських, донських та терських козаків, проти своїх нових червоних гнобителів, але загони Чека і військо, хижацьки розправлялись з повстанцями... а червоні товарові потяги, валка за валкою, в замкнених вагонах, під посиленою вартою, вивозили на далеку Північ, „іншу контрреволюцію".

А „Чорний ворон" і Чека, виснажувались від „праці" над зліквідуванням тієї „іншої контреволюції".

Одною з перших умов вступу до колгоспу було здати в колгосп все своє майно, за вийнятком хатнього майна і передати себе і всю свою родину в повне розпорядження нового-червоного пана колгоспу. Ті „селяни", котрі нічого, ніякого майна не мали, за вийнятком того „майна", яке вони носили за очкурами та за комірами, бо все інше майно віками пропивалось, ті йшли, бо їм губити не було чого. Йшли, бо очі їхні розгорялись при одній думці про те, майно котре здадуть до колгоспу середняки і „куркулі", але останні не дуже спішили подарувати „бісові не трудовому" свої віковічні надбання, свою працю так густо политу кривавим потом дідів, прадідів і їхніми нащадками.

Як то тому чесному трудовникові було своїми власними руками здати до колгоспу своє майно? Вони вичікували якогось чуда і щиро помолились Богові, щоб Він проніс мимо них чашу страждань.

Жахливу картину уявляло собою село в ті часи. Здається, що жахливішого пекла сам цар пекла не спроможний був би винайти. Село вило, голосило, стогнало, кляло, проклинало і нагадувало собою якийсь страшний суд, якесь стопотворіння вавилонське і пекло, — все взяте разом.

Баби голосять, діти плачуть, худоба — відчуваючи інстинктом тварини щось жахливе, відчуваючи, що прийшов кінець їх вільному життю, впиралась ногами, несамовито ревла і не котіла виходити з двору. А серед цього галасу та вою собак, покидьки людства — господарі становища організованою оркестрою зі всіх селянських музичних струментів включно до сковороди, дмухали в рури витягаючи з них щось схоже на рев корови, верблюда, вислика і всіх тиких тварин, разом взятих, пиляли скрипку, котра, наче відчуваючи найжахливіші катування її, скрипіла, стогнала і несамовито верещала, а гармошка, наче б то сама грала на всі голоси, наче б то кричала: Гину! Караул! Рятуйте!

Ця „оркестра" призвана була надавати вигляду радости та свята з приводу того, що будувалися колгоспи на „добровольних" засадах. Але більш половини селян вперто не йшли до колгоспу.

Що робить? Нищити їх всіх під вряд? — небезпечно... Поміркували, порадились кати і грабіжники і вирішили застосувати до не бажаючих йти до колгоспу те саме, що вони застосували до непманів, а саме:

Накладають на господарство зиск 1000 карбованців (при ціні на пшеницю 50 копійок за 1 пуд.—16 кгр.). Селянин чухає потилицю, стогне і гроші не дає. Пеня росте. Комітет мовчить навмисно, вони чекають, щоб на пеню та ще виросла пеня. Вони чекають до того ачсу, поки за їх підрахунком не набереться стільки пені і зиску, — разом взятих, що коли б все господарство того „боржника" продати і повернути на покриття „боргу", то й після того за ним залишаться борги.

Селянин не розкусив цієї „політики" комітетчиків і передчасно радів, що його врешті-решт залишили в спокою...

Але ось одного дня його викликають до сільського комітету. Коли „влада" кличе, треба йти. Нічого не поробиш. Приходить він до комітету:

Селянин: — Добридень, товариші; (в слово „товариші" він вкладає всю свою „дипломатію", гадаючи, що коли він скаже це слово, то комітетЧеки зразу подобрішають).

Комітетчики: — Добридень. І в цю відповідь вони вкладають ту ноту, котра нічого доброго не віщує.

Селянин (лагідно): — Кликали?

Комітет. (суворо): — Кликали...

Селянин (ще лагідніше): — А на що ж ви мене кликали?...

Комітет. (суворо і наче б то виповнюючи важкий обов'язок): — А кликали вас, щоб запитати: — „Ви думаєте платити гроші?

(Дальше буде).

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Як їх подають советські джерела).

ВІДБУДОВА ПЕРЕМИШЛЯ ЗАНЕДБАНА

(УБІ) Втікач, який недавно прибув з Польщі, оповідає, що зруйновані війною міста на теренах, заселених колись українцями і прилучених тепер до Польщі, стоять запущені й не відбудовуються. Зокрема це спостерігається у Перемишлі, який на відвідувача робить дуже понуре враження. Зруйновані під час війни мости через Сян до цього часу не відбудовані. Української мови в місті не чути нігде, але й поляки не радо оселюються в місті і воліють оселюватися далі в глибині Польщі.

ОУН ДІЄ НА УКРАЇНІ.

(УБІ) Часопис „Промінь" (Зальцбург, Австрія) пише про підпільну діяльність ОУН на Україні під большевицьким ярмом:

„Для дипломатів, журналістів, для людей західнього світу існує т.зв. залізна завіса. Що робиться за нею — це для західнього европейця і для американця в значній мірі загадка. Не існує залізної завіси лише для націоналістів-революціонерів. Вони безстрашно пропихаються за цю залізну завісу, коли для цього є наказ української революції. З різних сторін Европи й Азії оточено СССР кільцем таємних стежок українських революціонерів на рідні землі. Вибухи ракет на кордонах і кулеметні черги зустрічають тих, що ідуть у край і вертають з нього. Переорана прикордонна смуга пухкої землі залишає на собі слід відважних, і по цих слідах женуть енкаведисти з гончими псами...

Непомітно, заховано, але відчутно для ворога росте українське націоналістичне підпілля на Рідних Землях. Свідомість цього проникає в нарід і кріпить його моральні сили. Зовсім не випадковим є те, що в містах і селах України шириться стихійний саботаж у виконанні п'ятирічок. Цю стихію спротиву поглиблює ОУН своїм пляновим духовим впливом.

Підпільна літеретару шириться і на Київщині і на Харківщині і на Полтавщині як також в Ґаличині чи Закарпатті. Усвідомлення завдань і методів національної революції починає сковувати всі Українські Землі в одну монолітну фортецю. Зачиняються брами українських душ перед духовими впливами окупанта і привид національної революції з бігом часу обростає плоттю і кров'ю.

Криваві зорі темної ночі над Україною провіщують світле завтра".

РЕЛІГІЙНА СВОБОДА В СССР ВИЯВЛЯЄТЬСЯ БЛЄФОМ

(УБІ) В одному з недавніх чисел „Правди" появилася стаття, яка підтверджує це, що проголошена під час війни „свобода" релігії в СССР була лише тактичним кроком Москви, щоб обманути не тільки советські, але й інші народи. У згаданій статті „Правди" пригадується всім членам комуністичної партії про їх обов'язок „всіми засобами поборювати релігію та її забобони". Знаючи, що комуністична партія в СССР має всі диктаторські права, можна не мати сумніву, що це поборювання задекльярованої в советській конституції „свободи релігії" доведе знову до фактичного придушення релігійного життя в СССР.

Характерний цей факт, що майже одночасно з появою статті „Правди" в Москві відбувався т.зв. православний собор, скликаний московським патріярхом з нагоди 500-ліття незалежности Московської церкви. На собор прибули голови православних Церков з усіх сателітних країн Східньої Европи, а зі східніх вселенських патріярхів прибув тільки патріярх олександрійський і етіопський. Собор видав декларацію, в якій засуджує римського Папу й „західніх імперіялістів" та вихваляє советську „демократію" й „миролюбність". Нема ніякого сумніву, що комедія з московським „собором" була спеціяльно організована Москвою для пропагандивних цілей і не мала нічого спільного з релігійними потребами.

ТИЧИНА ЗНОВ ЛАЄ НАЦІОНАЛІСТІВ

(УБІ) У Київському радіо відчитано статтю Тичини про Богдана Хмельницького. Діючи за інструкціями Кремля, Тичина розписується про всі добродійні для українського народу наслідки Переяславської злуки України з Москвою та намагався доказати, що лише у злуці з „великим російським братом" український народ може далі жити і розвиватися. Тому Тичина напався на тих українських націоналістів, — до яких зарахував і Грушевського і його школу, Донцова і Дорошенка, — які ставляться негативно до Переяславської умови і мріють про відірвання України від Москви. Стару московську пісню про „агентурність" українського самостійницького руху Тичина пристосовував уже до нового часу, називаючи молодших українських націоналістів „лакеями англо-американської реакції".

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Англійська преса про українців і ДП.

„Блекбурн Таймс", 9.7.: „У Ст. Альбанс Гол можна було чути чудові чоловічі голоси, що з них била глибока віра у прихід волі для Батьківщини — України... Коли хор „Бурлака" виконував пісню „Різдвяні дзвони", ви, примкнувши очі, в зґармонізованих голосах хористів зовсім певно чули справжні дзвони... Ці люди, що покинули свій край, щоб не бути під пануванням комуністів, співають уже рік в Англії, а ще перед тим — два роки в Італії".

„Блекбурн Таймс", 2.7.: „Вишивки були прекрасною несподіванкою, і коли я приглядався виставці робіт, влаштованій українськими дівчатами, що працюють тут в копальнях, — був захоплений. Чудові сорочки, скатерті, накривала і т.д. своїм блеском могли зачарувати глядача... На виставці були також мистецько виконані дерев'яні скриньки, книжки, альбоми і багато інших речей, чудово виконаних і дбайливо прикрашених. Одне, що могло розчаровувати у цьому чудовому показі, це напис, зроблений великими буквами над головним вікном: „Не на продаж"...

„Бартон Дейлі Мейль", 6.7.: „Відвідини українського хору Добровільних Робітників в Вотерзайд Комюніті Сентр дали змогу провести весело і пожиточно вечір громаді 200 людей. Кольорові народні строї, що в них був вбраний хор з 26 чоловіків і 4 жінок, творили прегарну картину на тлі декоративних дерев, а співи і живі танці викликали велике враження.

А. Е. Чепмен, що підготовляв концерт і зарекомендував зібраним хор, у вступному слові ствердив, що це співаки, які відмовилися жити під комунізмом, коли цей залив Україну. Вони тепер переселені особи, високорелігійні, і шукають прибіжища в нашому краю..."

„Вігер Обсервер", 6.7.: „Переселені особи, затруднені у В. Британії, стали членами-ентузіястами руху ощадности. Одні відвідини урядника Поштового Банку Ощадности в гостелі добровільних робітників дали у висліді 588 фунтів інвестицій за вечір. Подібні результати дала пропагандивна промова за ощадністю в гостелі в Йоркширі. Нові щадники — це латвійці, естонці, поляки і українці". — (У. Д.)

У. Н. Рада і українські політичні партії

(Докінчення зі стор. 2-гої).

2) закликати ще раз організацію Гетьманців - Державників до участі в Національній Раді та спріяти їх входженню до політично-державного центру, 3) зробити „все можливе для полагодження морально-політичного і оперативного звязку з народом Вітчини і з його найбільш активними елементами, враховуючи, одначе, всі труднощі цієї справи", 4) у розв'язці соціяльно-економічних проблем в Україні врахувати процеси за останні десять років, 5) у галузі закордонної політики ставити Україну як головний чинник середньої Европи.

Деякий дисонанс вносить деклярація ОУН (революціонерів) очолюваної Ст. Бандерою. З'ясувавши своє безкомпромісове ставлення до боротьби за самостійність і державність у всіх етнографічних межах, як підставу своєї політики, ОУН(р) висловлює погляд, що „сучасна політична ситуація не створює відповідних умов для діяння українського екзильного уряду, відповідно до вимог і престижу українського народу і до потреб сучасної самостійницької політики. Тому ОУН(р) визнає за доцільне надати виконному органові Державного Центру форму комітету, створеного відповідньо до сучасних умов і вимог визвольної боротьби, а сама Національна Рада повинна стати домінуючим, систематично діючим підметним чинником в побудові і політичній дії".

У міжнародній політиці всякі питання міждержавних об'єднань можуть бути вирішувані тільки в умовах суверенности і тому „всі наші теперішні міждержавні стосунки повинні бути підпорядковані єдиній цілі — боротьбі за відновлення Української Суверенної Соборної Держави".

Суверенність може бути досягнута лише шляхом революційної боротьби українського народу ОУН(р) уважає, що „Центром революційної боротьби є і має бути в дальшому УГВР. УГВР і Національна Рада — це, на думку ОУН(р), дві різні формації, „які мають інший засяг і інший характер діяльности". Їхня діяльність „повинна взаємно доповнюватися".

Виділивши таким чином сектор визвольної бортьби з-під засягу безпосередньої дії Національної Ради, ОУН(р) уважає, що „основне завдання всього українства на чужині супроти визвольної справи полягає в тому, що воно, а зокрема ввесь політичний актив, має бути перед зовнішнім світом речником України, яка бореться", а саме — „поширити серед всіх народів відомості про змагання України" і у висліді „приєднати правдивих і активних союзників і помічників". Далі в декларації ОУН(р) висловлює погляд, що „Національна Рада повертає як закордонний політичний центр і її діяльність буде виявлятися у закордонній, передусім зовнішньо-політичній акції". „ОУН(р) приступаючи до Національної Ради, ні в чому не зміняє свого відношення до УГВР" і прагне довести до визнання УГВР Національною Радою й екзильним державним центром.

Далі ОУН(р) не погоджується з паритетним представництвом політичних організацій у Національній Раді, а бажає побудувати це представництво на процентовому відношенні сил, яке мало б виявитися у спеціяльно для нього переведених виборах. Тому теж, що склад Виконного Органу не відповідає, на думку ОУН(р) дійсному відношенню політичних сил на еміграції, ОУН(р) не вважає можливим взяти на себе співвідповідальність за роботу Виконного Органу і не взяла участи у ньому.

ХЕЧИ ПЕРЕЛЕТІТИ СВІТ.—Діянна Сирус прощає рукою приятелів перед пробним полетом свого літака, яким вона надіється облетіти світ. Вона живе в Бурбанк, у Каліфорнії.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ.

На кампанію, яку тепер веде Український Конґресовий Комітет в ціли зібрання 50 тисячного фонду, жертвували:

Бронкс, Н. Й. Ліста ч. 637, зібрав Михайло Франко, такі жертви: А. Кобанова, К. Франкова, М. Франко, І. Франко, Л. Кіндирись, Д. Лукавий по $2; А. Галгрон, С. Завадовський, С. Миронюк по $1, разом $15.

Ґлестонбері, Конн. Ліста ч. 815 збірку перевели Лука Сидорак і Анна Пільчак, з нагоди десятиліття подружного життя громадян Івана і Марії Сидорак: Л. Сидорак, П. Галун, М. Дзадик, С. Коколевський, В. Дзядик, М. Ґриґус, І. Сидорак, М. Авдикович, нечітке імя, М. Ґуґлир, А. Пільчак, С. Бушник, А. Бушник по $1, решта дрібними. Разом $16.75.

Дітройт, Міш. Ліста ч. 1503, зібрала Марія Джумаґа: Український Золотий Хрест, відд. 34 $25; І. Цельох $3; О. Бешіда, І. Костюк, І. Чупка, М. Джумаґа, Н. Борин, Мілерова по $1, разом $34.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В ЕВРОПІ

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦЯ У ФРАНЦІЇ

(УБІ) 20 червня в Парижі на врочистому засіданні Ради відомого французького товариства „Арт-Сіяно-Летр" відзначено дипломом і золотою медаллю цього товариства українця Івана Рудичева, відомого своєю публіцистичною і бібліотечною діяльністю. Іван Рудичев був першим бібліотекарем і фактичним організатором бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі.

УКРАЇНСЬКІ СКИТАЛЬЦІ ОРГАНІЗУЮТЬ ДОПОМОГУ БЕРЛІНОВІ

(УБІ) Українські скитальці з табору Фляйсгайм б. Мюнхену (Німеччина) звернулися з закликом до всіх інших скитальців організувати матеріяльну допомогу мешканцям західньої частини Берліну, які унаслідок советської бльокади опинилися у важкому матеріяльному становищі.

Пригадавши, як большевики винищували голодом мільйони українців на Україні й на засланні, українські скитальці пишуть у своїй відозві:

„Червоні неоімперіялісти намагаються стати твердим чоботом голоду на горло мирного населення Берліну. Не дозволимо цього! Ми не можемо байдуже дивитися, як сили рабства і поневолення топчуть права людини й заперечують навіть можливість її фізичного існування... Не зважаймо на те, що черговою жертвою цього разу стали німці, бо ми живемо в короткий історичний період тоталітарних режимів, коли народ не відповідає за дії узурпаторських урядів...

Всі разом поможімо обложеним берлінцям у міру наших можливостей матеріяльно і морально! Збираймо й відраховуймо харчі для терплячих за рахунок власного харчування. Пошлімо їм „ДП-літак"! Для найму літака збираймо кошти. Жодного скитальця поза допомоговою акцією! Скитальська молодь, діти, учні! Лаштуйте пакунки для берлінської молоді та дітей! Християни-скитальці! Доможіть берлінським християнам! Мистецькі й громадські організації! Внесіть свою вкладку в спільну акцію!"

ДОЛЯ РЕПАТРІЯНТІВ У СССР

(УБІ) Швайцарський часопис „Ді Тат" пише про долю тих балтійців, які вернулися до СССР: „Всі вони без вийнятку мусять ставати перед т. зв. „народнім судом", за яким стоїть советська таємна поліція. Рідко кого оправдують, бо сам виїзд з країни трактується як „злочином проти народу" і „антисоветський" вчинок. Найменша кара — це три роки примусових робіт. Там однак, де існує найменше підозріння у симпатії або співпраці з західніми державами, карається 10-25 роками примусової праці".

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

З ЧАСІВ-ЄЖОВЩИНИ

(Спогади учасника).

Єжовщина на Україні збирала дорідні жнива. Заарештовували колгоспників і колгоспниць, інтелігенцію і робітників, наркомів і двірників — проходила тотальна розчистка советського запілля, винищувалися „вороги" народу всіх рангів.

Коли вранці зустрічалися друзі, то не чути було стереотипного запитання:

— Как жізнь молодая? Прав громадянства набрало інше:

— Ти ще живий?

— Та пока дихаю! — відповідалося.

— Чи ти чув, що Любченко застрелився?

— А я думав Косіор!

І так щоденно кияни перемовлялися при зустрічах, сповіщаючи один одному все сензаційні новини.

Київ спав нервово і тривожно. Кожна сирена нічного авта підіймала з ліжок тисячі людей, що підходили навшпиньки до вікон і проводжали авта стривоженим зором до сусіднього будинка і легко зітхали, коли воно не зупинилося біля них, а їхало до їхнього сусіда.

Тоді Київ спав і бачив у сні високий будинок по Інститутській вулиці з страшними літерами: „Народний Комісаріят Внутрешніх Дел УССР", непривітні сірі брами Лук'янівської в'язниці і темно-сірого велетня по бульварі Шевченка „Ісправітельний дом НКВД".

У такий напружений час інструктор київського горкому КП(б)У по пропаганді Саковський провадив інструктаж бригади студентів Педінституту, що мала виїздити до якогось району з доповідями про нову Сталінську Конституцію, бо готувалася країна до перших виборів депутатів до Верховної Ради за цією конституцією.

— Товариші! — говорив інструктор горкому Саковський, — на вас припадає велика честь, розповісти виборцям про нову конституцію, що вироблена під керівництвом самого товариша Сталіна, чому вона й зветься Сталінською. При роз'ясненні нової конституції особливо треба звернути уваги колгоспників на ті права, які їм дає наша конституція, а ці широкі права стали можливими лише у висліді напруженої праці нашої партії протягом двох десятків років, ми тепер можемо дати ці права тому, що закінчено побудову соціялізму в нашій країні, що знищено пережитки капіталізму не тільки в економіці, але й свідомості людей, що перетворено нашу советську родину із колись відсталої аграрної країни в передову індустріяльну. Нам більше не страшні капіталісти, хоч вони й зазіхають на нашу родину, однак це їм ніколи не вдасться, бо ми під керівництвом мудрого вождя, канешно, товариша Сталіна справимося з любим ворогом, бо геніяльний вождь товариш Сталін сказав, що ударом на удар відповімо підпалювачам війни. Ще звернім особливу увагу в конституції на права і обов'язки громадян Советського Союзу, що ніхто тепер їх не має права заарештувати без спеціяльної постанови прокуратора і ордена, виданого прокурором, про право на освіту всіх, на відпочинок і т.д.

— Думаю, що понятно, товариші, всім ваше завдання, а ви, як пролетарські студенти, не підкачаєте і справитеся з завданням, що на вас покладає наш горком партії і товариш Сталін. Думаю, що ясно і понятно все!

— Вибачаюся, ще забув нагадати вам, якнайдокладніший мусить бути протокол зборів, фіксувати питання, що ставитимуть колгоспники і скільки їх буде задано, бо попереджаю, активність колгоспних мас, що записано і в новій конституції, останніми роками дуже зросла, завдяки великому правовому положенню мас і поліпшенню добробуту трудящих, тому запитань вам даватимуть дуже багато і їх треба писати в протоколі, щоб видно було, як зуміли збудити активність трудящих і їх інтерес до нової сталінської конституції, пам'ятаймо, що вона вироблена не тільки під керівництвом вождя, але майже ним самим.

Інструктор на цьому закінчив свій інструктаж і витер рукавом піт на чолі. Студенти облегчено перевели духа, бо, напевне, їм уже досить надокучило слухати ще в інституті лекції про нову конституцію і її права советських громадян, зафіксованих у ній.

Через деякий час стрімголов мчався великий вантажний ЗІС у напрямку на Дарницю, а по сосновому бору розливалися молодечі голоси:

„Так поскарее пусть ідут,
Студенческіе годи
Ми принесьом свой ум і труд,
В поля і на заводи"...

Співали суденти агітбригади, але їхній бригадир, молодий доцент літератури, не співав, а цілий час думав, що і в сталінській конституції записано про велику активність колгоспних мас, що „останніми роками дуже зросла завдяки великому правовому положенню"... Але як збудити цю активність, як наймодерніше побудувати доповідь про сталінську конституцію, щоб „маси" зацікавилися і подавали побільше запитань, бо потрібно в протоколі фіксувати кількість і зміст запитань, а тут ще через пару місяців йому захищати кандидатську дисерцію, при оцінці якої матиметься на увазі громадсько-політичне обличчя доцента, що, можливо, буде більше вирішальним, ніж наукова розробка дисертаційної теми, ось тому так настирливо свердлила йому голову ота „активність мас".

Нарешті він опрацював собі в голові чудовий план, за яким передбачалося, що студенти розсядуться в колгоспних „масах", і вони почнуть ставити запитання, а так може вдасться „розкачати" й „маси", бо студенти мали вислухати доповідь в сільраді свого бригадира, а потім уже в колгоспних п'ятихатках і десятихатках виступати з цією доповіддю самим.

Так непомітно при роздумуваннях проскочили якихось двадцять сім кілометрів. Мотор ЗІС'а важко чмихнув кілька разів і зупинився перед невеликою хатиною з обдертою стріхою, на якій красувалася незграбна вивіска „Бортницька сільська рада". Студенти галасливо висідали з кузова, а їх тривожно оглядали пара селян, що стояли біля дверей сільради. Висів і їхній бригадир з шоферської кабіни. Назустріч йому вийшов з засуканими рукавами і заліхватським чубом набакир комсомолець років двадцяти двох — голова сільради.

Він тепло привітався з бригадиром і студентами.

— Прекрасно, що ви приїхали, бо ми вже думали, чи скликати збори, чи ні, бо можеж, що перешкодило вам приїзд.

— Ну, а чи багато збереться народу?

— Та в нас дуже активні маси, зделаємо, щоб було все в порядку! — задьористим тоном відповів голова.

• • •

Театральна заля колгоспного будинку битком набита колгоспними „масами". Махорковий дим стоїть стовпом у залі, хоч вішай сокиру. Кашляють, плюють, харкають колгоспні „маси". Птахом радість співає в душі молодого доцента за активність їх.

— Отут, брат, маси не абиякі, напевне, активні, тут посипляться запитання не десятками, а сотнями, — тішився собі в душі доповідач.

— Шановні товариші! — роздався тенор голови сільради, — дозвольте збори наші вважати відкритими, президії не будемо обирати, а доручимо вести товаришеві Рябошапці, голові „Ленінського шляху", а протокол писати товаришеві Іванюті. Заперечень нема?

— Нема! — прогуло кілька голосів по залі.

— Слово має товариш уповноважений з Києва, — оголосив голова.

Усе стихло. Сотні вицвілих і стомлених очей колгоспних „мас" байдуже собі дивилися на чергову нудну і нікому непотрібну агітку товариша представника з Києва. Вони продовжували покурювати, поплювувати на підлогу і зітхати, а доповідач змобілізував усі свої ораторські здібності і переконливо доводив про „великі і широкі права колгоспних мас", що надаються їм новою сталінською конституцією, що ніхто їх не має права заарештувати без спеціяльної постанови прокуратури, про зростання добробуту мас і надання права на освіту, на працю, на відпочинок.

Нарешті доповідач підійшов до закінчення піднесеними вигуками:

— Нехай живе найдемократичніша в світі сталінська конституція!

— Нехай живе її творець і вождь народів товариш Сталін!

Кілька чоловіка, що сиділи спереді, вдарили в долоні, а особливо багато аплодували в президії. Доповідач сів і гордовито поглядав на „маси", чекаючи на їх активність, бо це була для нього найголовніша частина зборів. Почалися запитання. З усіх кутків просто сипалися одне поперед одного, але тільки не з уст колгоспних, а студентських мас. Секретар аж крихтів та фіксував запитання, а доповідач все підраховував кількість їх та тішився.

— Ну, ну, товариші, розшевеліться, товариші колгоспники, давайте й ви запитання, ато все подають наші гості, а ми наче й не цікавимося такою важливою справою як сталінська конституція, давайте, давайте! — закликав голова, а колгоспні „маси" мовчки сиділи, наче їм повідрізувано язики і тільки попихкували товсті з газети цигарки та чвіркали через нижню губу на кілька метрів по проходах між рядами.

Нарешті голова вже почав сваритися:

— Та не може бути, щоб у нас не було запитань, бо тож важлива справа, щож про нас скажуть товариші представники з Києва, що ми такі пасивні, не може бути! — доводив голова.

Щось на задній лавці заметушилося.

— Ну, нарешті розшевелились „маси"! — подумав собі доповідач, — молодець голова зборів, уміє активізувати.

Ззаду підвівся якийсь старенький собі дядько з розірваною полою піджака, з якої висіло конопляне клоччя, прокашлявся і почав:

— А, схажіть, пожалуства, товариш представник, а чого Любченко застрелився?

— Та це ж не на тему, товаришу, — зніяковівши, запеперечив доповідач.

— Що не можна таких питань задавати? — додав дядько.

— Та чому не можна, товаришу, можна, але це не на тему.

Підвівся ще інший, з другого кутка і теж почав прокашлюватися.

— Ну, ну, добре, нарешті розшевелились маси, — подумав він.

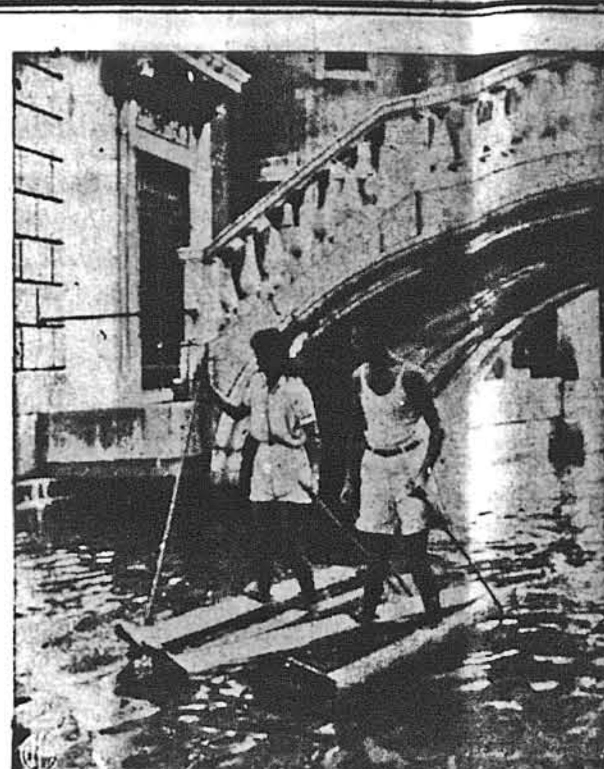
— А, скажіть, пожалуства, чи то правда, що Якір хотів Україну продати хвашистам? — кинув інший дядько.

— Також не на тему, — відповів ще більше зніяковівши доповідач.

Збори закінчилися.

— Ну й зросла активність мас! — думав собі доцент, залишаючи збори. — (Промінь).

Ю. Степовий.

ПРОХІД У ВЕНЕЦІЇ.—Місто Венеція, в Італії, звісне з того, що там вулицями пливе вода, а рух між домами відбувається при помочі лодок. Тут видно, як замісць лодок придумали водні скі, якими можна посуватися наперед від дому до дому по воді на Венецькому Каналі.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 31. травня 1948 року помер у 79. роц життя

МИХАЙЛО ВОЛОШИН,

член Бр. св .Вас. Великого, від. 364, У. Н. Союзу в Клівленд, О.

Покійний походив з села Біличі, пов. Старий Самбір, Західна Україна. До У. Н. Союзу вступив в 1914 р., а до Бр. прийшов в цілости з Бр. св. Николая, від. 341, в 1937 р. Полишив у смутку жену Марію, 5 дітей: Івана, Анну, Василя, Миколу і Гелену, зятя Миколу Смільчака і невсітки: Марджі і Марію, та брата Миколу.

Похорон відбувся 4. червня з похоронного заведення до укр. катол. церкви при участи родини, приятелів і членів Братства. Тлінні останки похоронено на українськім цвинтарі св. П. й П. — В. Й. П.!

І. Сподар, секр.

ПОШУКУВАННЯ

АЛЕКСАНДЕР КАРАВАН пошукує АНДРІЯ, АНТОНА і МАТВІЯ СЕНИК та їх три сестри: АРИСЯ, ТЕСЯ і ОРПИНА з роду СЕНИК, з села Млинищях, пов. Зборів. До Америки виїхали ще перед першою війною і мають перебувати десь в Ню Йорку. Хто їх знає, або вони самі, прошу зголоситися, бо є дуже важна справа, на адресу:

ALEKSANDER KARAWAN
485 Pacific St., Brooklyn, N. Y.

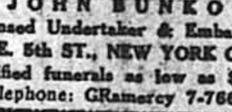
ІВАН КУШКО
з Німеччини пошукує свого стрийка в Канаді
ПАВЛА КУШКО
з села Ветлин, повіт Ярослав. Прошу зголоситись на адресу:
KATHERINE FRANKO.
1249 Edison Ave., | Bronx 61, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

РЕАЛЬНОСТИ

ТАРЗАН, ч. 1905. Ключі випали з руки Неди.

Коли голова Ґідзела похилилася в сні —

Неда підійшла ближче.

Переконавшися, що ніхто не підглядає, вона обережно витягнула ключі.

Потім легесенько побігла до дверей. Одначе серед поспіху ключі випали їй з руки... з голосним бренькотом.